

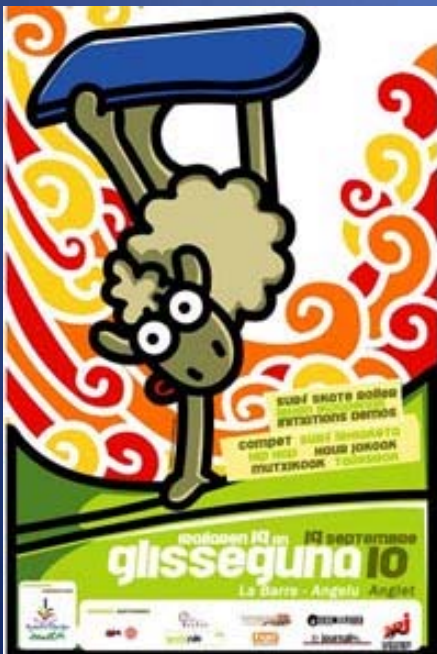
Gazteak, aisialdia eta euskara Ipar Euskal Herrian

Erramun BAXOK eta Jean-Baptiste COYOS

XV. Jagon Jardunaldiak

Euskaltzaindia

Bilbo 2010/11/19

I. SARRERA

1. Aisialdia nola definitu? 2 definizio

1. Denbora hutsa (aizina) :

"Lanik edo zereginik gabeko tarteak, nork bere gogora ematen duena"
(*Euskal Hitzegi Modernoa*, 2000, Elhuyar)

2. Denbora betea (denbora-pasa) :

"Denbora librean eramaten diren jarduerak: jolasak, kirolak, emankorra ez den lana." (Google)

I. SARRERA

2. Aisialdiaren eremuak eta egiturak

● Egonaldiak, ibilaldiak● Prentsa, entzun-ikusgaiak, informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak● Argitalpena, irakurketa● Musika, dantza, kantua● Antzerkia, bertsolaritza● Kirolak, zirkua	● Bestak, festibalak● Arte ederrak● Ondarea● Zinema● Ingurumena● Zientziak● Gaztetxeak

I. SARRERA

3. Ikerketaren iturri nagusiak

- *Etorkizuna aurreikusten 1999: Euskal Herriko gaztetxoak eta euskara, Iparraldeko egoera.*
- *Euskal nortasuna eta kultura XXI. mendearen hasieran (2005).*
- *Euskararen egoera Ipar Euskal Herrian IV. Inkesta Soziolinguistikoa 2006.*
- *Kultura ohiturak, praktikak eta kontsumoa Euskal Herrian 2007-2008.*
- Ipsos Media, 2007 urria, *Komunikabideen erabilpenaren azterketa.*
- Euskal kultur erakundea, *Ekintzen bilduma (2006, 2007, 2008, 2009).*
- Euskararen erakunde publikoa, *euskalgintzako eragileei zuzendua zeien proiektu deialdiaren ebazpena (2009).*

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

3. Gazteen hizkuntza gaitasuna

<i>Nola mintzatzen zara euskaraz ?</i>						
Adina Sorturtea +/-	Orotara 2006	65 + 1933	50-64 1949	35-49 1964	25-34 1977	16-24 1986
Ongi, aski ongi	%23	%33	%27	%18	%12	%16
Pixka bat	% 8	% 8	% 6	%10	%10	%10
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Elebidun oro</i>	%31	%41	%33	%28	%22	%26
Deus ez	%69	%59	%67	%72	%78	%74

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

4.1. Euskal kulturaren, gazteen irudipena eta praktika

Zein dira euskal kulturari lotzen dizkiozun osagai nagusiak?

Osagaiak	Iparralde	16-29 urte	Elebidun	Euskotar
1. Euskara	%16	%18	%18	%23
2. Kantua	%14	% 8	%17	%12
3. Dantzak	%14	%12	%13	%11
4. Pilota	%12	%11	%11	%10
5. Ohiturak	%10	%10	% 9	% 8
6. Musika	% 7	% 6	% 6	% 6
7. Gastronomia	% 7	% 7	% 5	% 4
8. Jaiak	% 7	%11	% 5	% 8
9. Besterik	%13	%15	%16	%18

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

4.2. Euskal kultura, gazteen irudipena eta praktika

*Azken hiru hilabetetan zein kultura ekintzetan ibili zara ?
Ekintza horietan zenbat ziren euskaraz ?*

Osagaiak	Iparralde	16-29 urte	Elebidun	Euskarazko ekintzak	
				16-29	elebidun
1. Zinema	%25	%30	%18	% 2	% 5
2. Kontzertuak	%14	%17	%13	%24	%35
3. Euskal dantza	%12	%10	%16	%55	%68
4. Museoak	%12	% 9	%12	% 7	%19
5. Monumentuak	%10	% 9	% 8	% 5	% 7
6. Pastoralak	% 9	% 7	%13	%70	%93
7. Antzerkiak	% 7	% 7	% 8	%10	%39
8. Dantza klasi.	% 5	% 6	% 4	---	---
9. Bertso saioak	% 4	% 4	% 6	%100	%100
10. Mintzaldiak	% 2	% 2	% 2	---	---

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

5.1. Gazteak eta hedabideak

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz erabili duzu euskal telebista?

Zenbatetan	Iparraldea	16-29 urte	Elebidun
Egunero	%13	% 6	%30
Askotan	%15	%14	%30
Noizean behin	%21	%27	%21
Sekulan	%51	%53	%19

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz entzun dituzu euskal irratiak?

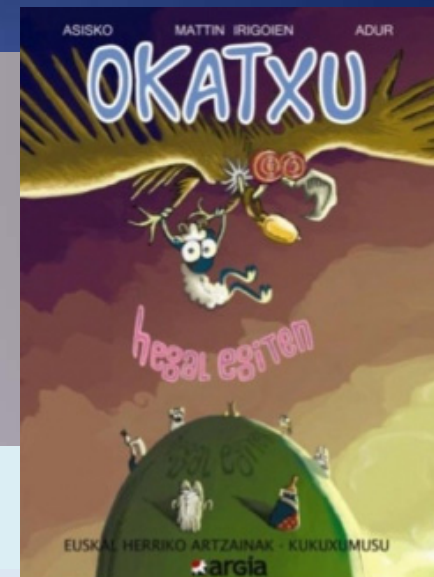
Zenbatetan	Iparraldea	16-29 urte	Elebidun
Egunero	%15	%13	%44
Askotan	%10	%10	%20
Noizean behin	%14	%15	%16
Sekulan	%60	%62	%19

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

5.2. Gazteak eta hedabideak

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz irakurri dituzu euskarazko liburu eta aldizkariak ?

Zenbatetan	Iparraldea	16-29 urte	Elebidun
Egunero	% 3	% 5	%10
Askotan	% 5	% 5	%15
Noizean behin	%11	% 9	%23
Sekulan	%78	%80	%40

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

6.1. Kirola ikuskizun eta praktika bezala

Ipar Euskal Herrian jarraitzen diren kirolak

Kirol baten jarraitzailea zara?

	Iparraldea 2005	16-29 urte
1. Errugbia	%23	%24
2. Futbola	%19	%21
3. Pilota	% 9	% 5
4. Txirrindula	% 8	% 7
5. Tenisa	% 8	%10
6. Eskubaloia...	% 5	% 8
7. Lasterketa	% 5	% 5
-- Besterik	%23	%20

II. GAZTERIAREN ARGAZKIA

6.2. Kirola ikuskizun eta praktika bezala

Ipar Euskal Herrian pratikatzen diren kirolak

Kirol bat egiten duzu?

	Iparraldea 2005	16-29 urte
1. Ibilaldiak	%28	%12
2. Txirrindula	%10	% 8
3. Mendia	%10	% 8
4. Pilota	% 8	%11
5. Igeriketa	% 6	% 8
6. Gimnasia	% 6	% 5
7. Eskia	% 5	% 8
-- Besterik	%27	%40

III. AISIALDIAREN EREMUAK

7. Egonaldiak, ibilaldiak

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Basaizea	Baigorri	Aisialdia ekintza tematikoak.	14 haur/gazte, 141 orenez.
Karkaila	Zuberoan	Kultura jarduerak, ibilaldiak. Musika saioak.	25 ibiltari. 18 perkusiolari.
Uda Leku	Iparraldea	Egonaldiak. Ekintzak 3 bilgunetan.	594 haur, 8.986 haur-egun.
Cassin lizeoa	Baiona	Kultura trukaketa Zornotzako ikastetxe batekin.	25 ikasle. 4 egun Zornotzan.
Fal kolegioa	Miarritze	Kultura trukaketa Bilboko Luis Brinas kolegioarekin	16 Fal ikasle. 16 Brinas ikasle.
Larzabal kolegioa	Ziburu	Murgiltze astea: Bilbon eta Abadiako jauregian.	Klase bat, 5 egunez.

Diru laguntzen kopurua : 134.126€. Kontu osoen kopurua : 521.565 €.

III. AISIALDIAREN EREMUAK

8. Prentsa, entzun-ikusgaiak, IKTak

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Euskal Irratiak	Iparraldea	<i>Petatzu</i> ekologikoa. <i>Borta Zabalik</i> lizeoetan.	45 minutu. 2 egoiliar, 4 egun.
Euskal Irratiak	Iparraldea	<i>Jalgi Hadi</i> gertakari kulturalak egun oroz.	17:00 – 18:00
Aztibegia Radiokultura	Urruña Iparraldea	Irrati elkarreragileak. Hautuzko programak.	1.600 partaide. 160.000 bisita.
Iparlabaigura Komunikazioa	Iparraldea	<i>Kazeta info.</i> egunkari elektronikoa.	
Aldudarrak Bideo	Nafarroa Beherea	Kanaldude tokiko herri telebista.	TVPI hedatzaile
Euskal komu- nikabideak	Behe Bidasoa	<i>Hitza</i> Hendaia, Pausu, Biriaturko aldizkaria.	300 ale, 50 harpidedun.
Baigura kom.	Iparraldea	<i>Mintza</i> astekaria.	1.500 ale.
Cassin lizeoa	Baiona	Irrati emankizun baten sorkuntza.	17 ikasle. 2 oren 8 astez.
Larzabal kolegioa	Ziburu	<i>Euskararekin uhinetara</i> Antxeta Irratian	5 neska, 12 oren prestatze.

Diru laguntzen kopurua : 451.298 €. Kontu osoen kopurua : 1.235.368 €.

III. AISIALDIAREN EREMUAK

9. Argitalpena, irakurketa

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Astobelarra	Iparraldea	<i>Wood'stown</i> itzulpena	400 ale.
Gatuzain argitaletxea	Iparraldea	<i>Grimm, Eraldoi xuria</i> itzulpena.	550 ale salduak.
Hatsa	Iparraldea	Olerki sorkuntzaren sustapena.	102 idazle. 150 haur/gazte.
Libreplume	Iparraldea	Literatura azoka eta animazioak.	2 azoka.
Fal kolegioa		Literatura irakurketa eta idazlearekin topaketa	

Diru laguntzen kopurua : 20.670 €. Kontu osoen kopurua : 20.159 €.

III. AISIALDIAREN EREMUAK

10. Musika, dantza, kantua

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
IDB	Iparraldea	25 dantza talde, ekintzak 25 ikastegitan, 2 musika eskola.	600 dantzari, 32 ikuskizun
Atelier	Hendaia	<i>Dantza hirian 2009</i> : Komunikazioa euskaraz	Ekintzak 6 egunez
Larzabal kolegioa	Ziburu	Hip hop ikastaroak 17 astez. Bi talde, bi agerraldi.	40 ikasle, astero 40 minutu.
F3C	Etxepare lizeoa	Txalaparta kurtsoak ikastetxetan.	18 gazte 10 oren
Iparralai	Garazi-Baigorri	34 trikititxa eta pandero kurtso.	314 haur, 21 irakasle
Fal kolegioa		Brassens-en kantuak euskaraz antzezturik.	13 ikasle. 3 partaide.
4 musika talde	Baigorri, Isturitze	Sorkuntzak: <i>Alpharock, De Escurra kontzertua, ...</i>	<i>Ezkie haizean kantari, Olentzero.</i>
6 dantza talde	Iparraldea	Sorkuntzak: <i>Aurrez, aurre, Arpean, Sakratu, Urhaska...</i>	<i>Andrearen uzta, Paisol dantza.</i>

Diru laguntzen kopurua : 66.089 €. Kontu osoen kopurua : 199.830 €.

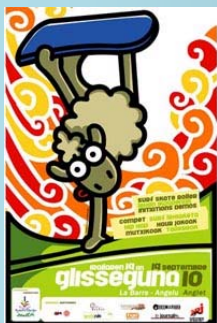

III. AISIALDIAREN EREMUAK

11. Antzerkia, bertsularitza

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Bertsolarien lagunak	Iparraldea	Bertsu eskolak, saioak. <i>Hernandorena gazte saria</i>	11 bertsu eskola: 70 haur/gazte.
Maite dugulako	Biarritz	Antzerki tailerrak, heldu eta gazte. Antzezpenak.	176 tailer-oren .
Traboules	Heleta	Ikusgarrien sorkuntza. Txontxongilo emanaldiak.	
Zuberoko herri lizeoa	Sohüta	<i>Euskamerikan</i> pastorala. Kaliforniakoak Zuberoan.	25 antzerkilari. 3 emanaldi.
Etxepare lizeoa	Baiona	<i>Gordin eta bero</i> antzerkia. 3 Puntu taldeko batekin.	6 ikasle, 24 astez oren bat.
Xalbador kolegioa	Kanbo	<i>Gernika</i> antzerkiaren ikustea.	95 haur, 8 laguntzaile.
7 antzerki talde	Iparralde	Sorkuntzak: <i>Sissi, Diaspora bidean, Txu-txu, Har eman,</i>	<i>Zuhaitz maitemindua, Lapurdiko tragedia...</i>
3 txontxon-gilo talde	Iparraldea	Emanaldiak: <i>Kokolobatxi, Am Stram Gram, Mamuak</i>	

Diru laguntzen kopurua : 86.596 €. Kontu osoen kopurua : 355.202 €.

III. AISIALDIAREN EREMUAK

12. Kirolak, zirkua

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Lema	Donibane Lohizune	Bela eskola, eskola denboran eta oporretan. 1/3 euskaraz.	100 zerbitzu. 300 ikasle.
Oreka	Baiona	Zirku tailerrak gazteentzat.	12 gazte, 64 tailer-oren.
Seaska	Iparraldea	Glisseguna: surf, roller, beach rugby... <i>Herri Urrats</i>	
Etxepare lizeoa	Baiona	5 lizeoren arteko joko olinpikoak : 4 Hegoaldeko.	40 neska/mutil, 10 irakasle.
13 eskola Gaia elk.	Iparraldea	Herri kirola lehiaketak Topaketak amaieran	334 jokolari, 7 astez.
8 eskola Ikaspilota	Iparraldea	Pilota osoki euskaraz Topaketak amaieran	296 pilotari, 7 astez.

Diru laguntzen kopurua : 30.313 €. Kontu osoen kopurua : 176.360 €.

III. AISIALDIAREN EREMUAK

13. Bestak, festibalak

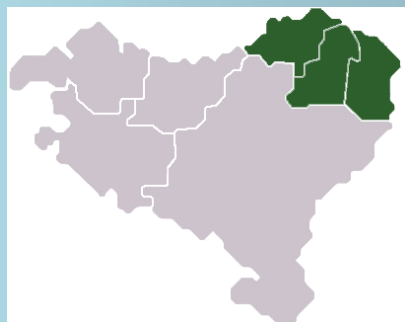
Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Euskal Herria Zuzenean	Iparraldea	3 eguneko festibala. Lema: "euskara ikas eta erabil".	30.000 sartze.
Euskaldun Gazteria	Iparraldea	Formakuntza, animazioa.	18 gazte, 10 oren.
Pil Pil	Iparraldea	DVD sukaldaritzaz.	
10 festibal		<i>Hartzaro, Xiru, Errobiko festibala, Bihar herri, Musikaren egüna,</i>	<i>Dilin dalan, Haur kantu xapelketa, Gauzak biltzen...</i>

III. AISIALDIAREN EREMUAK

14. Zinema

Eragilea	Tokia	Jarduera	Parte-hartzea
Garazikus	Garazi- Baigorri	Zinema ikusgarriak, 2 antzerki tailer	26 haur/gazte, 110 oren.
Uda Leku	Baiona	Zinema hamabostaldia	2.697 haur (2006)

IV. EUSKAL AISIALDIAREN POLITIKA

15. Euskararen erakunde publikoaren politika eta xedeak

1. Hizkuntza politika proiektuan aisialdia erronka nagusi bat da.
"Aisialdia uneetan euskararen erabilpena sustatuz, hizkuntza eta gozamina uztartzea".
2. Orain arte aisialdiaren erronka ez da anitz landu.
3. 2010-2016 ibilbide orrian, lau langune berri :
 - *Aisialdia harrera kolektiboaren egituretan euskararen eskaintza emendatzea eragileen eta ihardueren bitartez.*
 - *Hezkuntza kulturala eta artistikoa.*
 - *Kirol hezkuntza.*
 - *Aisialdia zerbitzuen kontsumoa.*

IV. EUSKAL AISIALDIAREN POLITIKA

16. Euskal kultur erakundea eta publiko berriak

- Hezkuntza artistikoa eta kulturala eskola munduan.
- Sorkuntza artistikoa profesionalekin eta amaturrekin.
- Kultura egituren eta egitasmoen sustapena.
- Mugaz gaineko harremanak.
- Ikusgarrien hedapena : antzerkia, dantza, musika.
- Festibalak eta topaketak.
- Literatura eta argitalpena.
- Euskal kulturaren baliabide numerikoak.

V. ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

17. Indarguneak eta ahulguneak 2009

Aisialdia eremuak	Laguntzak (€)	Kontuak (€)
Hedabideak, entzun-ikusgaiak	451.300	1.235.400
Egonaldiak, ibilaldiak	134.100	521.600
Antzerkiak, bertsolaritza	86.600	355.800
Musika, dantza, kantua	66.000	200.000
Bestak, festibalak	53.500	77.000
-----	-----	-----
Kirola, jokoak	30.300	176.400
Argitalpena, irakurketa	20.700	20.700
Ondarea, erakusketak	11.000	81.200
Arte ederrak	9.200	18.100
Ingurumena, zientziak	9.000	17.400
Zinema	3.400	6.000
OROTARA	875.100 €	2.709.600 €

V. ONDORIOAK ETA GOMENDIOAK

18. Lau gomendio besteak beste

"Gazteria, elkarteak eta kirola" eskuduntzan daukaten tokiko elkargoek beren gain har dezatela euskarari hartze duen tokia ematea, aisialdia eremuetan, hizkuntza teknikarien bitartez.

Hizkuntza politika publikoak lagun ditzatela aisialdiak euskalduntzen diharduten eragileak eta molde berezian eragin handia duten egiturak: Uda Leku, euskal hedabideak, kirol elkarteak, festibalak.

Aisialdia euskalduntzeko, laguntza eraginkorra hartze dute gazteengan arrakasta handia duten baliabideek eta bereziki zinema eta joko elektronikoen.

Aisialdiaren eremuan nabari da euskalgintza eta kulturgintza uztartzen direla eta Euskararen erakunde publikoa eta Euskal kultur erakundearen arteko lankidetzaren beharrezkoa dela.